

[Waldorff]

ikke noget særligt. Man kan notere sig, at den industrialiserede verden tidligere har kunnet leve højt på en udbytning af de råvareproducerende lande. Det kan man ikke mere i samme udstrækning, og det betyder, at den strukturelle krise, som har ligget og luret i den kapitalistiske verden siden slutningen af 1950'erne i virkeligheden, nu slår kraftigt igennem.

Men den mystifikation, som man benytter sig af, og som regeringen stadig kraftigere benytter sig af, når den skal forsvare sin arbejdsløshedsskabende politik, det er den, som kaldes »tilvæksten i arbejdsstyrken« eller »tilgangen til arbejdsmarkedet«; der findes utrolig mange ord eller begreber, som man tager i anvendelse, når man skal tilsløre, at dette drejer sig om levende mennesker.

Men jo mere arbejdsløsheden stiger, jo mere umage gør regeringen sig med at forklare, at det i virkeligheden er beskæftigelsen, som stiger, og hvis ikke alle disse åndssvage mennesker kom rendende og ville have arbejde, gik det i virkeligheden smadder godt alt sammen. Det er, hvad man stort set kan få ud af budgetredegørelsens forklaringer, og det er faktisk dybt fornærmende at komme med sådan en argumentation og så forvente, at folk skal tage den for gode varer. Men man må indrømme regeringen, at det stort set er lykkedes at få den til at gå hjem indtil nu.

Man kunne alene holde sig til den advarsel, som ofte høres fra borgerligt og socialdemokratisk hold, advarslen om, at der sker en udvidelse af de ikke-produktive grupper og en indskrænkning af den gruppe, som så skal producere værdier for hele samfundet. Hvis man bare holder fast i den advarsel, som altså også er en socialdemokratisk advarsel, kan man godt se, at denne argumentation om tilgangen til arbejdsmarkedet i virkeligheden er skræddersyet til en elendig socialdemokratisk samvittighed, en dårlig samvittighed over, at velfærdsideologien braser sammen som et korthus, og at socialdemokratiet i stadig højere grad administrerer en borgerlig krisepolitik, hvori arbejdsløsheden indgår åbenlyst som et element i forsøget på en kriseregulering.

Men nok så vigtigt er det måske at se på, hvad denne undskyldning om nogle mennesker, som ønsker at få et arbejde, egentlig fortæller om, hvordan samfundet er indrettet.

Ja, den fortæller faktisk, at vi lever under et økonomisk system, hvor det aldeles ikke er nogen ubetinget gevinst – i hvert fald ikke for de regerende – at der findes mennesker, som gerne vil have et arbejde, og som gerne vil producere værdier. Det, som ud fra enhver sund tankegang må betragtes som en kvalitet, nemlig at skabe produktionsmæssig dækning for opfyldelse af en lang række menneskelige behov, er ud fra en kapitalistisk tankegang eller ud fra en socialdemokratisk samfundsadministrations tankegang aldeles ikke nogen kvalitet. Det er faktisk en højst ubekvem ting, som betyder forøgelse af de offentlige udgifter, og hermed er vi nok hende ved et af de virkelige paradoksproblemer i kapitalismen fremfor de andre paradoksproblemer, som vi altid hører om. Vi er nede ved den grundlæggende mekanisme, at fordi kapitalen ikke finder det profitabelt at beskæftige folk, fordi kapitalen vurderer, at man ikke ved at skabe arbejdspladser kan hente sig den ekstra profit af størrelsesordenen 2–3 mia kr., som man kunne hente ved en tilsvarende investering i spekulation, kastes arbejdere ud i arbejdsløshed, og samfundet går glip af en produktion, som måske svarer til 50, måske 75 mia kr.

Efter VS' opfattelse er disse ting noget af det mere meningsfulde, man kan sige om de offentlige indtægter og udgifter, og vi forstår så glimrende, hvorfor de borgerlige kaster sig over dette problem med det voksende kasseunderskud på den måde, som de har gjort her i dag og ved en masse andre lejligheder. Det er selvfølgelig oplagt, at de statslige og de kommunale budgetter er en del af det samlede klassepolitiske slagsmål, som foregår om, hvem der skal betale for omkostningerne ved det paradoks, som grundlæggende består i, at det er profitabelt at holde folk arbejdsløse.

For VS må enhver indtægt og udgift vurderes efter, hvem der betaler den, og hvem der får gavn af den, og statslig underbudgettering er ikke nødvendigvis noget skidt, ikke hvis det f. eks. tjener til at skabe nogle investeringer, som i øvrigt er rimelige nok.

Men den underbudgetteringspolitik, der foregår i øjeblikket som led i førstehjælpsforanstaltninger hele tiden over for det private erhvervsliv, hvor underskuddet finansieres ved, at man foretager en massiv og langsigtet gældsætning af den danske arbejdsklasse, og